HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לא קנה. דלמא כל כמיניה למחל זה כדי לזכות לה זכות: **ספסוה לינהו.** שהרי הם נושים בו מעות: **ממלא מלוחי.** מנהיגה בעוגין שלה שקורין ריימ"ש בלע"ז. ממלא שקורין ווירכי"ל בלע"ז לשון ויילאו המלאים (יונה ב): **לגמ קנינא דלוה.** הנהגתי בריבה מצד מלוהי: **מחריפוה דנהרא.** לה מצלמנה על שפת הנהר שהיה כשימטת שלה מזה מטעמה שהיה מוליכה בשמיטת הנהר שכל הספינות הולכות שם והוי כרה"ר: **קלקי.** [ו]חוזים: **חיורי.** על שזקנים היו: **משלחי גלימי דאינשי.** מפשיטין מלימות האנשים: **מסקי ניה.** נושים בו: **בי חוזאי.** מנהי לוקח מדינה: **פיטרוא.** מלך שאר היינו נושים בו מלוה על פה ומחמת לוקח מלוה נמחזק בהם: **נענין שלומי שלית.** למשלח: **מאי.** מי הוה פושע שהמחזיר המעות עד שלא קבל מהם השטר: **לאקויי שדרשיך.** והיה לך לדקדק בתקנתי: **דהוו מפקדי גבה.** מלבי יתומים: **מלוגא דשטרי.** תיק מלא שטרות: **מחיים תפיסנא ליה.** בחוב שהיה חייב לי המחזקתי בהם: **הוי תפיסה דלאחר מיתה.** שכל זמן שהיה מי היו פקדון בידך והרי הן כמונחין ברשותיה וכי תמרי' תפיסה מחיים כגון שראהו קרוב לומת ותפס מטלטלין לשם מוכו ולא היו בידו: **דאיחייבא שבועה.** שהיה לשם תובעה ממון והיא כופרת: **כמ"ד חסדא.** לשמו של רבי: **לשבועה שאגנגדה.** המובע אותה יפבע ויטול כלמען (שבועות דף מד:) ולאו לשבועה ומוטלין שכנגדו חשוד על השבועה: **זימנין.** פעם אחרת: **כמ"ד חסדא.** שהממנה לחשוד את האומר על השבועה: **דקים לי בגוה.** לבי אומרלי: **קרענא ס"ד.** וכי אחד נאמן להוליא שטר חבוב מיד הממחזק בו אפוקי ממונא הוא ותרי טענין: **מרענא.** ולא חזדקק לגבות בתורה שטר ומקרע ומי לא קרענא ליה: **כשבו לי זכוותא.** שבאתי לדין ונפטרתי היינו בשבועתי: **ממולאי.** בית עלי שהן כרותי ימים. ולי נראה ממולאי גבנונים בעלי מומין שהיו חיין כאחר בני אדם לשון שקל מוליא וסדי בגלגל (ב"ב דף נד.): **לאשרפא.** לשון מוחק כמו ישכר כתך (יבמות סג.): **לאשרפא דשטרי.** קיום השטר שכותבין ביניהן במותב שלשה הוגה ואחת פלוני ופלוני ומקיימין אחתימות ידייהו ומקרעינהו וקיימינהו: **דיימו.** שיעידו זה כתב ידי: **ס"נ מיתוי כשיקרא.** לכתוב נשבעה פלונית ועדיין לא נשבעה: **ופרעו.** בו ביום: **אינו חוזר ונוה בו.** אפי' בו ביום ואע"ג דלאו מוקדם הוא שהרי ביום הלואה נכתב: **שכבר נאחל שעבודו.** משפרעו בעל השטר ונמצאת מלו' השני' מלוה על פה ואינו גובה מן הלקוחות: כשיקרא

משתבענא יהבי לי אמר להו רב ביבי בר אביי כתבו לה אמר רב בפי משום [ט]דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מוליתא הא אמר רבא [י]האי אשרתא דדייני דמיכתבא מקמי דנחתו סהדי אחתימות ידייהו פסולה אלמא מיחזי כשיקרא ה"נ מיחזי כשיקרא וליתא מדרב נחמן דאמר רב נחמן [כ]אומר היה ר"מ אפי' מצאו באשפה וחתמו ונתנו לה כשר ואפי' רבנן לא פליגי עליה דר' מאיר אלא בניטי נשים [ל]דבעינן כתיבה לשמה [מ]אבל בשאר שטרות מודו ליה דאמר רב אסי [נ]אמר ר' יוחנן שטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שיעבודו טעמא דנמחל שיעבודו אבל למיחזי כשיקרא

אם תפבע פלונית תפטר ללא הוה מיחזי כשיקרא היינו משום שלא להגריכה עדים היום אז למחר: מלא

איתך לך סהדי דתבעתינהו מחיים. ופ"ת ומאי לריכה סהדי ניהמני לגילה במיגו דלי בעית אמרה לקומין הן בידי דאע"ג דקיי"ל דאין אומרים נקנות במסירה ולריכה מסירה ואטר לקיחה ס"מ לקנות המוב מבל לקנות בעייר קני בלא אטר אלא היכי מוחזקת בו והך מיתמא לא היתה מוסבת אלא לקנות מלוגא דשטרי בלא אטר אלא מדקאמרה מחיים תפיסנא ותפיסה מחיים לא מהניא לגבות המוב בלא עדיפה ממסירה אלא דע"י כך היתה יכולה לחזור היפרים מה שהיה חייב לה בחוב כלה"ר: **קלקי.** [ו]חוזים: **חיורי.** על שזקנים היו: **משלחי גלימי דאינשי.** מפשיטין מלימות האנשים: **מסקי ניה.** נושים בו: **בי חוזאי.** מנהי לוקח מדינה: **פיטרוא.** מלך אחר היינו נושים בו מלוה על פה ומחמת לוקח מלוה נמחזק בהם: **נענין שלומי שלית.** למשלח: **מאי.** מי הוה פושע שהמחזיר המעות עד שלא קבל מהם השטר: **לאקויי שדרשיך.** והיה לך לדקדק בתקנתי: **דהוו מפקדי גבה.** מלבי יתומים: **מלוגא דשטרי.** תיק מלא שטרות: **מחיים תפיסנא ליה.** בחוב שהיה חייב לי המחזקתי בהם: **הוי תפיסה דלאחר מיתה.** שכל זמן שהיה מי היו פקדון בידך והרי הן כמונחין ברשותיה וכי תמרי' תפיסה מחיים כגון שראהו קרוב לומת ותפס מטלטלין לשם מוכו ולא היו בידו: **דאיחייבא שבועה.** שהיה לשם תובעה ממון והיא כופרת: **כמ"ד חסדא.** לשמו של רבי: **לשבועה שאגנגדה.** המובע אותה יפבע ויטול כלמען (שבועות דף מד:) ולאו לשבועה ומוטלין שכנגדו חשוד על השבועה: **זימנין.** פעם אחרת: **כמ"ד חסדא.** שהממנה לחשוד את האומר על השבועה: **דקים לי בגוה.** לבי אומרלי: **קרענא ס"ד.** וכי אחד נאמן להוליא שטר חבוב מיד הממחזק בו אפוקי ממונא הוא ותרי טענין: **מרענא.** ולא חזדקק לגבות בתורה שטר ומקרע ומי לא קרענא ליה: **כשבו לי זכוותא.** שבאתי לדין ונפטרתי היינו בשבועתי: **ממולאי.** בית עלי שהן כרותי ימים. ולי נראה ממולאי גבנונים בעלי מומין שהיו חיין כאחר בני אדם לשון שקל מוליא וסדי בגלגל (ב"ב דף נד.): **לאשרפא.** לשון מוחק כמו ישכר כתך (יבמות סג.): **לאשרפא דשטרי.** קיום השטר שכותבין ביניהן במותב שלשה הוגה ואחת פלוני ופלוני ומקיימין אחתימות ידייהו ומקרעינהו וקיימינהו: **דיימו.** שיעידו זה כתב ידי: **ס"נ מיתוי כשיקרא.** לכתוב נשבעה פלונית ועדיין לא נשבעה: **ופרעו.** בו ביום: **אינו חוזר ונוה בו.** אפי' בו ביום ואע"ג דלאו מוקדם הוא שהרי ביום הלואה נכתב: **שכבר נאחל שעבודו.** משפרעו בעל השטר ונמצאת מלו' השני' מלוה על פה ואינו גובה מן הלקוחות: כשיקרא

לא קנה תפסוה אינהו רב פפא מימלה מלוחי רב הונא בריה דרב יהושע ממתח לה [ס]באשלא מר אמר אנא קנינא לה לכולה ומר אמר אנא קנינא לה לכולה פגע בהו רב פנחס בר אמי אמר להו [ג]רב ושמואל דאמרי תרוייהו והוא שצבורין ומונחין ברה"ר [ג]אמר להו אנן נמי מחריפותא דנהרא תפיסנא אתו לקמיה דרבא אמר להו [ד]קאקי חיורי משלחי גלימי דאינשי הכי [ה]אמר רב נחמן והוא שתפסה מחיים [ו]אבימי בריה דרבי אבהו הוו מסקי ביה זוזי בי חוזאי שדרינהו ביד חמא בריה דרבה בר אבהו אזל פרעינהו אמר להו הבו לי שטרא אמרו ליה סיטראי נינהו אתא לקמיה דרבי אבהו א"ל אית לך סהדי דפרעתינהו אמר ליה לא [א]אמר ליה [ו]מיגו דיכולין לומר לא היו דברים מעולם יכולין נמי למימר סיטראי נינהו לענין שלומי שליה מאי אמר רב אשי חזינן אי א"ל שקול שטרא והב זוזי משלם הב זוזי ושקול שטרא לא משלם ולא היא [ב]בין כך ובין כך משלם דא"ל [ט]לתקוני שדרתיך ולא לעוותי: [י]ההיא איתתא דהוו מיפקדי גבה מלוגא דשטרי אתו יורשים קא תבעי ליה מינה אמרה להו מחיים תפיסנא להו אתאי לקמי' דרב נחמן אמר לה אית ליך סהדי דתבעוה מינך מחיים ולא יהבית ניהליה א"ל לא א"כ הוי תפיסה דלאחר מיתה ותפיסה דלאחר מיתה לא כלום היא [כ]ההיא איתתא דאיחייבא שבועה בי דינא דרבא אמרה ליה בת רב חסדא ידענא בה דחשודה אשבועה אפכה רבא לשבועה אשכנגדה זימנין הוו יתבי קמיה רב פפא ורב אדא בר מתנא אייתו ההוא שטרא גביה א"ל רב פפא ידענא ביה דשטרא פריעא הוא א"ל איכא איניש אחרינא בהדי' דמר א"ל לא א"ל אע"ג דאיכא מר עד אחד לאו כלום הוא א"ל רב אדא בר מתנא ולא יהא רב פפא כבת רב חסדא בת רב חסדא קים לי בגוויה מר לא קים לי בגוויה אמר רב פפא השתא דאמר מר קים לי בגוויה מילתא היא כגון אבא מר ברי דקים לי בגוויה קרענא שטרא אפומיה קרענא ס"ד [ה]אלא מרענא שטרא אפומיה ההיא איתתא דאיחייבא שבועה בי דינא דרב ביבי בר אביי [ו]אמר להו ההוא בע"ד תיתי ותישתבע [ש] במתא אפשר דמיכספא ומודיא אמרה להו כתבו לי זכוותא [ת]דכי משתבענא יהבי לי אמר להו רב ביבי בר אביי כתבו לה אמר רב פפי משום [ט]דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מוליתא הא אמר רבא [י]האי אשרתא דדייני דמיכתבא מקמי דנחתו סהדי אחתימות ידייהו פסולה אלמא מיחזי כשיקרא ה"נ מיחזי כשיקרא וליתא מדרב נחמן דאמר רב נחמן [כ]אומר היה ר"מ אפי' מצאו באשפה וחתמו ונתנו לה כשר ואפי' רבנן לא פליגי עליה דר' מאיר אלא בניטי נשים [ל]דבעינן כתיבה לשמה [מ]אבל בשאר שטרות מודו ליה דאמר רב אסי [נ]אמר ר' יוחנן שטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שיעבודו טעמא דנמחל שיעבודו אבל למיחזי כשיקרא

אלמא מיחזי כשיקרא. והמס נמי מיחזי כשיקרא שכתבו לה פלונית נשבעה ונפטרה מפלוני ונתנוהו ביד שלים שיתן לה נאמר שבועה ומה שלא כתבו לה להשביעה על היום או למחר: להלן ד"ה

דשטרא והיא היתה טוענת דמחיים תפיסנא להו בחובי אחרי שהיה בידי. וא"ל ר"נ ההיא תפיסה לא מהני כאן שבתורת פקדון (באו לידה והשתא בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר) היה בידך. דכל היכי דקיימו ברשות מריהו קיימא עד דאית לך סהדי דתבעינהו מינך מחיים ולא יהבת להו ובמיגו לא מהימני למימר לקוחין הן בידי דהא איכא סהדי שבתורת פקדון באו לידה. והשתא בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר שאין עדים האיך באו לידו. אמרי' שאינו נאמן לומר לקוחין הן בידי דאמרי' מסתמא ודאי בתורת שאלה ושכירות באו לידו. ולא כ"ש דלא מהימן לומר לקוחין הן בידי הכא דאיכא סהדי דתבעינהו מינך מחיים ולא יהבת להו ובמיגו לא מהימני למימר לקוחין הן בידי דהא איכא סהדי דתבעינהו מינך מחיים ולא יהבת להו ובמיגו לא מהימני למימר לקוחין הן בידי דהא איכא סהדי שבתורת פקדון באו לידה. והשתא בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר שאין עדים האיך באו לידו. אמרי' שאינו נאמן לומר לקוחין הן בידי דאמרי' מסתמא ודאי בתורת שאלה ושכירות באו לידו. ולא כ"ש דלא מהימן לומר לקוחין הן בידי הכא דאיכא סהדי דתבעינהו מינך מחיים ולא יהבת להו ובמיגו לא מהימני למימר לקוחין הן בידי דהא איכא סהדי שבתורת פקדון באו לידה אבל לעולם אם אין ידוע בעדים שבפקדון באו לידה ה"נ דהוה מהימן ע"י מיגו דאותיות נקנות במסירה עיין בערך כ"א בס"ה שהוכחתי מכמה ראיות שאותיות ניקנות

ג) [פירוש חבל שמוסכין בו את הספינה. עיין ערך מבל ג], ד) [לעיל פה: לקמן פו:], ה) [ל"ל לאמרו ליה], ו) גיטין עג., ז) [לעיל פה:], ח) [שבועות מב.], ט) [ע' תוס' ב"ב לב: ד"ה והלכתא], י) [קדושין מב: וש"נ], יא) יבמות עה: ב"מ קו. ב"ב קלו: קמ"ו, יב) גיטין כו: [לעיל כח:], יג) גיטין ג. כג. כו:, יד) ב"מ ח. [גיטין כו:], טו) [ס"ה ליתא] ועי' תוס' ד"ה מיתמא], טז) [ועי' תוס' יבמות קכ: ד"ה מרענא].

גליון הש"ס

רש"י ד"ה קאקי. אוזדים. כנה לוחם בהן על מכתפה ועל דרך לחימה ברכות מ ע"ל הרוחה חוח בחלוח יפפי לחכמה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ותשבע במאתין לפסה דמיכספא:

מוסף רש"י

הובא בענ' הקודם

תוספות רי"ד

תפשוה אינהו. פי' הי' חייב להן אתו לקמיה דרבא א"ל קאקי חוורי משלחי גלימא דאינשי הכי אר"נ והוא שתפס מחיים. פי' מפני שהיו זקנים קראם קאקי חוורי: ו) ההיא איתתא דתפסה תורא דיתמי מסימטא אתא יתמי קתבעי לה בדינא לקמיה דר"נ. א"ל מחיים תפיסנא א"ל אית לך סהדי דמחיים תפסת א"ל לא א"ל תפיס לך לא"מ ותפיסה דלא"מ לאו כלום הוא. פי' מש"ה לא היימנה ר"נ לומר מחיים תפיסנא ליה משום דלא הויא מצא למימר לקוח הוא בידי שהגודרות אין לך חזוק והכא הכא לא הוי מסיר לבקרא כאידך דלעיל והלכך אם לא תביא ראיה דמחיים תפסה ליה לא מהימנא וכגון שראוהו של יתומים דאל"ה מיגו דמ"ל להד"מ מ"ל נמי מחיים תפיסני: מכל הני ילפי' דמטלטלי דיתמי לבע"ח לא משתעבדי ולא מהני בהו תפיסה לאחר מיתה אלא מחיים אבל השתא תקינו רבנן במתיבתא דמטלטלי דיתמי משתעבדי בין לכותבה בין לבע"ח ואע"ג דלא תפיס כלל: אבימי בריה דר"א הוה משוק ביה זוזי בי חוזאי שדרינהו ביד חמא בריה דרב"א אזל פרעינהו א"ל הבו לי שטרא א"ל הני סטראי ניתנו כלומר מצד אחר היה חייב לי אלו ששלח לי והקרן של שטר עדיין לא שלח לי אייתי קרנא וניתן לך שטרא אתא לקמיה דר"א א"ל אית לך סהדי דפרעתינהו א"ל לא א"ל מיגו דיי"ל להד"מ י"ל סטראי ניתנו. ולענין שלומי שליח מאי אמר ר"א חזינן אי א"ל שקול שטרא והב זוזי משלם הב זוזי ושקול שטרא לא משלם ולא היא בין כך ובין כך משלם דא"ל לתקוני שדרתיך ולא לעוותי

ור"ח ור"י ז"ל אמרו טעמא דאידכר ליה שטרא אבל לא אידכר לי' שטרא וגם לא הזהירו אל תפרענו אלא בפני עדים דאינשי הכי אר"נ והוא שתפס מחיים. פי' מפני שהיו זקנים קראם קאקי חוורי: ו) ההיא איתתא דתפסה תורא דיתמי מסימטא אתא יתמי קתבעי לה בדינא לקמיה דר"נ. א"ל מחיים תפיסנא א"ל אית לך סהדי דמחיים תפסת א"ל לא א"ל תפיס לך לא"מ ותפיסה דלא"מ לאו כלום הוא. פי' מש"ה לא היימנה ר"נ לומר מחיים תפיסנא ליה משום דלא הויא מצא למימר לקוח הוא בידי שהגודרות אין לך חזוק והכא הכא לא הוי מסיר לבקרא כאידך דלעיל והלכך אם לא תביא ראיה דמחיים תפסה ליה לא מהימנא וכגון שראוהו של יתומים דאל"ה מיגו דמ"ל להד"מ מ"ל נמי מחיים תפיסני: מכל הני ילפי' דמטלטלי דיתמי לבע"ח לא משתעבדי ולא מהני בהו תפיסה לאחר מיתה אלא מחיים אבל השתא תקינו רבנן במתיבתא דמטלטלי דיתמי משתעבדי בין לכותבה בין לבע"ח ואע"ג דלא תפיס כלל: אבימי בריה דר"א הוה משוק ביה זוזי בי חמא בריה דרב"א אזל פרעינהו א"ל הבו לי שטרא א"ל הני סטראי ניתנו כלומר מצד אחר היה חייב לי אלו ששלח לי והקרן של שטר עדיין לא שלח לי אייתי קרנא וניתן לך שטרא אתא לקמיה דר"א א"ל אית לך סהדי דפרעתינהו א"ל לא א"ל מיגו דיי"ל להד"מ י"ל סטראי ניתנו. ולענין שלומי שליח מאי אמר ר"א חזינן אי א"ל שקול שטרא והב זוזי משלם הב זוזי ושקול שטרא לא משלם ולא היא בין כך ובין כך משלם דא"ל לתקוני שדרתיך ולא לעוותי

ל) לפנינו בגמ' לא נמלא הך מעשה דמיכספא תורא מימתי וגם בריב"ף ובכריב"ם לא נמלא זה ול"ש. ג) נראה דל"ל ל"ש דאמר ליה שלא יפרענו אלא בעדים ול"ש דלא אמר ליה שום מידעם דקאמרינן בין כך וכו'.

ל"ש ולא לעוותי ולא דמיא כל עיקר לחנוני על פינקסו דלוי הו"ל למיעבד אבי דארי' ואסתרתקי' לנפשי' ולא לעוות לממון דשמעון ולא דמיא נמי לאומר לשנים צאו וקדשו לי את האשה (בקידושין מג:) דהתם תרין והכא לוי לחודא ואינו נ"ל בדיין זה לחנוני כלל. שאין חילוק היכי דאמר ללוי לתקוני שדרתיך ולא לעוותי ה"נ נימא לחנוני בעי לך למפרעי בסהדי אלא כיון שלא א"ל בעת"ב לא מחיייבינן לי' והכא נמי ל"ש ומעשה דאבימי משום דמדכר לי' שטרא ואי לא הוה מדכר ליה לא הוה מחיבינן לי': ההיא היא איתתא דאפקודה גבה מלוגא דשטרא אתו יורשין וקתבעי לי' מינה. פי' תיק מלא שטרי חובות א"ל מחיים תפסיניה להו אתי לקמי' דר"נ א"ל את לך סהדי דתבעי מינך מחיים ולא יהבתיה להו א"ל לא א"ל א"כ תפיסה דלא"מ ותפיסה דלא"מ לאו כלום הוא. פי' שכ"ז שהיה חי היה פקדון בידו וה"ה כמונחין ברשותן וכי אמרינן תפיסה מחיים כגון (שראוהו) [שראתה אותן] קרוב לומת ותפסה משלו מטלטלין לשם חוב ולא היה פיקדון בידה: ודאית שמוציאין מכאן ואמרי אמאי לעיל גבי ההוא בקרא דיתמי אמר ר"נ מיגו ל"י לקוח הוא בידי י"ל נמי מחיים תפיסנא ליה והכא במלוגא דשטרא לא אמר מיגו ש"מ דאין אותיות נקנית במסירה עד שיכתוב עליהן שטר ומ"ה לא מהימנא דאי אמרה לקוחין הן בידי אמרי' לה אחזי שטרך דאין אותיות נקנות במסירה ואין זו הוכחה (דהתם) [דהכא] משמע לישנא שהדבר ידוע בעדים שהיה פקדון אצלה מחיים ומ"ה אמר דאפקודה גבה דמשמע שהדבר ידוע שכן היה ולא אמרה ההיא איתתא דהוות נקיטא מלוגא

יז א מיי' פי"ד מהלכות מלוה ולוה הלכה ט סמג עשין לד טוש"ע מ"מ סי' נח סעיף ג:

יח ב מיי' פ"ג מהלכות שלוחין הל' ו סמג עשין פב טוש"ע שם:

יט ג מיי' פי"ג מהל' מלוה ולוה הלכה ח סמג עשין לד טוש"ע שם סי' קד:

כ ד ה מיי' פכ"ד מהל' סנהדרין הל' ג סמג לאוין סג טוש"ע שם סימן טו סעיף ה:

כא ו טוש"ע שם סימן פז סעי' כג בהג"ה:

כב ז מיי' פי"ד מהל' מלוה ולוה הל' יג סמג עשין לד טוש"ע שם סי' פב סעיף ג:

כג ח מיי' פ"ג מה' גירושין הלכה ד סמג עשין ג טוש"ע שם סי' קלא סעיף ג:

כד ט טוש"ע מ"מ סי' מח:

כה י מיי' פי"ד מהל' מלוה ולוה הלכה ז סמג עשין לד טוש"ע שם סי' מח:

לעזי רש"י

ריימ"ש. משוטים.
וירכי"ר. להשיט, לנווט.